A romániai diktatúra a legvadabb napjaink Európájában

— jelentette ki Kulcsár Kálmán Hatvanban

(MTI) Demonstrációt szervezett kedden a Heves megyei Hatvanban a másfél hónappal ezelőtt alakult Tőkés László Mozgalom. A Damjanich János Szakmunkásképző Intézet díszteremében lezajlott gyűlés résztvevői, közöttük *Szűrös Mátyás*, a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke és *Kulcsár Kálmán* igazságügy-miniszter Tőkés László mellett, a romániai vérengzés ellen emelték fel tiltakozó szavukat. De ezt megelőzően — egy percre — gyászoló némaságba dermedt a terem — a kegyetlen sortüzek áldozataira, magyar, német és román halottaira emlékeztek.

Kulcsár Kálmán hangsúlyozta: A jelek szerint, a Ceausescu-diktatúra előtt immár semmi sem szent. Ezzel szemben már csak a gondolkodás szabadságával, a tiszta erkölccsel lehet védekezni. Tőkés László neve az emberi szolidaritás jelképévé, a humánum és az emberi összefogás szimbólumává nőtt. A miniszter szólt Tőkés László példaértékű tanításáról az emberi jogokért folytatott küzdelméről, kifejezte azt a meggyőződését, hogy Tőkés László Romániában nemcsak a szabadságakaratot, nemcsak a magyarokat, hanem Európát is jelképezi. A romániai diktatúra, hangoztatta végül a miniszter, a legvadabb napjaink Európájában, s a teljes elszigeteltség felé vitte és viszi Romániát.

Szűrös Mátyás a felszólalását arra a gondolatra építette fel, hogy szerinte a magyarságnak mindeddig talán az a legnagyobb teljesítménye, hogy túlélte történelmének viharait. Ezt a megrázkódtatást is túl fogja élni, s e meggyőződésünknek táplálnia kell azt a másikat, hogy a Tőkés László-jelenséggel nem szabad visszaélni, nem szabad nacionalista érzelmek szítására felhasználni. Nekünk, magyaroknak — hangoztatta nagy nyomatékkal — nem a román néppel van bajunk, hanem egy megátalkodott, minden ízében nacionalista politikával.

Egyházi megmozdulások a nemzetközi közvélemény mozgósítására

(MTI) Válságstábot hozott létre kedden a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa a temesvári rendkívüli események miatt, valamint Tőkés László és családjának életéért aggódva.

Az intézkedés céljáról az MTI-nek elmondották: *a válságstáb a nemzetközi egyházi közvéleményt kívánja újra mozgósítani a drámai események miatt*, és a kormányzatokhoz, valamint az ENSZ-hez kíván fordulni, hogy minden szükséges lépést tegyenek meg az emberi jogok érvényesítése, a temesvári helyzet erőszakmentes és békés megoldása, valamint *Tőkés* László szabadsága érdekében. A Magyarországi Református Egyház Zsinatának elnöksége táviratban kérte a Református Világszövetség segítségét a válságos temesvári események és Tőkés László ügyében. A genfi székhelyű nemzetközi egyházi központok — az Egyházak Világtanácsa, az Európai Egyházak Konferenciája, a Református Világszövetség, a Lutheránus Világszövetség — sürgető táviratot juttattak el december 19-én a román miniszterelnökhöz. Sürgetik, hogy a román miniszterelnök tegyen meg minden szükséges lépést a lakosság biztonságának és a problémák törvényes keretek közti megoldásának érdekében.

Pártok, szervezetek tiltakozása a romániai terror ellen

Seregestül fogalmazták meg és juttatták el a sajtóhoz nyilatkozataikat különböző magyar szervezetek a Romániából érkező hírek hallatán. A *Magyar Szocialista Párt budapesti értekezlete* elítéli a Román Szocialista Köztársaság alkotmányával is ellentétes brutális rendőri önkényt, egyúttal támogatásáról biztosítja az egész román népet, a diktatúra-ellenes romániai erőket a demokráciáért és társadalmi haladásért vívott harcukban. A pártértekezlet egyszersmind *felszólítja az országos MSZP-elnökséget, hogy függessze fel a pártközi kapcsolatokat a Román Kommunista Párttal.* Csatlakozik ehhez a kezdeményezéshez a Somogy megyei MSZP, amely annak a reményének ad hangot, hogy a minden képzeletet felülmúló erőszak rendszere végnapjait éli Romániában.

A *Magyarországi Szociáldemokrata Párt* nyilatkozata szerint ismét bebizonyosodott, hogy egy bukásra ítélt diktatúra csak tankokkal és szuronyokkal tud érvelni. Az MSZDP kilátásba helyezi, hogy a Szocialista Internacionálé tagjaként *minden rendelkezésre álló nemzetközi fórumon szorgalmazni fogja a Ceausescu-diktatúra elleni fellépést.* A szociáldemokraták kijelentik: „Szolidárisak vagyunk Románia emberi jogoktól megfosztott népeivel".

Mélyen együtt érez Románia meghurcolt népeivel és a kegyetlenül meggyilkoltak feletti őszinte fájdalmának ad hangot a *Független Kisgazdapárt Országos Központjának* nyilatkozata. A kisgazdák *azt várják az Országgyűléstől és a kormánytól, hogy nemzeti gyásznapot rendeljen el az emberiség elleni, továbbá a népirtás büntette következtében elhunytak emlékére.*

A *Magyarországi Zöld Párt* ugyancsak szolidáris, és arra hívja fel a figyelmet, hogy a fegyveres erőszak csak rövid ideig nyújthatja meg a diktatúra végnapjait. A *Fidesz debreceni szervezete tüntetést készít elő december 26-ra az ártándi határátkelőhelynél* a temesvári tömegmészárlás és *Tőkés* László elhurcolása ellen.

A *Magyar Írószövetség és a Magyar PEN Klub* a világ íróihoz, olvasóihoz, a kultúra nemzetközi intézményeihez és szervezeteihez fordul, hogy lelkiismeretük szavát követve tiltakozzanak a románokat és a Romániában élő más népeket, köztük a kétmilliós magyarságot sújtó lelki és fizikai terror ellen. *Békés megyei szervezetek* különösen éles hangon emelik fel tiltakozó szavukat, mondván: *otthonaiktól alig néhány kilométerre dühöng minden idők egyik legkegyetlenebb kommunista diktatúrája.* Segítségért kiáltunk, mondják, „állítsuk meg együtt Nicolae Ceausescut!"

Pollák György szegedi lakos nyílt levelet intézett a Magyar Zsidó Kulturális Egyesülethez. Emlékeztet Tőkés László *Raj* Tamás rabbihoz intézett levelére és a rabbi nemes hangvételű válaszára (ezért a debreceni MDF-szervezet nyílt levélben mond köszönetet), majd arra kéri fel az egyesület vezetőit, hogy *intézzenek felhívást a világ zsidóságához: emeljék fel szavukat az üldözött romániai nemzetiségek, a lelkiismereti és polgári szabadság bármely nemzetiségű és vallású* védelmezői mellett. „Ki érezhetné át jobban a ... bizonytalan lét megalázó voltát, mint mi, zsidók (és nemcsak magyar zsidók) — érvel Pollák György —, akik szinte kivétel nélkül magunk is átéltük mindezt".

Lelkiismeretünk szerint tiltakozzunk!

Gyulay Endre szeged-csanádi megyéspüspök a következő felhívást intézte az ország közvéleményéhez: „Egyházmegyém Szegedtől Debrecenig a román határ mellett terül el. A menekülők nagyon nagyrésze ezen a szakaszon szökik át, ezért a Magyar Katolikus Püspöki Kar engem bízott meg a menekültek segítésével, ügyeiknek intézésével. Így módomban volt és van szemtanúktól hallani a romániai eseményekről. Eddig is minden emberi elképzelést felülmúló elnyomásról beszéltek, az emberi jogok nyílt és tudatos megszegésének sorozatáról, a nemzetiségi érzésükben meggyalázott magyarok, németek szomorú sorsáról, az európai értékek gyűlöletből fakadó kiirtásáról. De beszéltek éhségről, hideg lakásokról, alapvető gyógyszerek hiányáról. Beszéltek *Tőkés* László zaklatásáról, más ezrek és ezrek megfélemlítéséről, elhurcolásáról... És most Temesvár és Arad! Gépfegyverek ropogása, felvonuló páncélosok védtelen emberekre irányított fegyvercsöve... Kinek van joga a nép ellen védeni a »nép érdekeit«? Van-e lelkiismerete annak, akinek lelkiismerete nem szólal meg a történtek miatt?!

Mi katolikusok lelkiismeretünk szerint tiltakozunk, és kérünk mindenkit, hogy a tőle telhetőt tegye meg e szomorú események ellen. Mind az ENSZ, mind a nagyhatalmak vessék latba tekintélyüket, és vessenek véget ennek az elnyomó, véres útnak!

Mi, ha kell — bár ne kellene! — szívesen segítjük a menekülteket, noha tudjuk, hogy nem az otthon és a haza elhagyása a megoldás, ahogy nem ez volt a keletnémeteknél sem. Mi hisszük, hogy a történelem igazi formálója az Isten, azért imára szólítok minden hívőt, hogy kérjük segítségét: adja kegyelmét, hogy megszűnjön minden terror, és karácsony békéje töltse be végre egész Európát, szomszédos, szenvedő, elnyomott testvéreinket is. E hét végén és az ünnepek alatt minden templomban könyörögjünk értük, akik nem ünnepelhetik a szív és a külső környezet békéjében a karácsonyt, jöjjön el végre hozzájuk is az igazságosság, a szeretet és a béke!"

*

Karácsonyig tartó gyertyás virrasztást kezdeményezett Tőkés Lászlóért és az erdélyi magyarságért az MDF kaposvári szervezet. A város református templománál kedden este gyúltak ki az első gyertyalángok, s a csendes demonstráció résztvevői az éjszaka folyamán nyolc—tíz fős csoportokban váltották egymást.

Tankok az aradi vasútállomás körül

Békéscsabai tudósítónk jelenti: a tegnap este háromnegyed 6-kor Lökösházáról érkező vonatról egyetlen magyar utas szállt le, egy kevermesi férfi, aki vasárnap reggel utazott Aradra, rokonlátogatóba. Már odaérkezésekor a vasútállomás melletti villamossínek körül jobbról és balról három-három harckocsi posztolt, 15 méterenként pedig egy-egy állig felfegyverzett katona és rendőr állt őrt. Temesvárról jött ismerősök elmondták neki Aradon, hogy a második világháborúval összehasonlítva is súlyos a helyzet Temesváron. 150-160 halottról és 70-80 sebesültről tudnak. Helikopterekről lőttek a tömegbe, és nem egy sebesültön a sötétben aztán tankok is keresztülmentek. Az ismerősök előadása szerint a katonák szuronnyal támadtak egy terhes asszonyra, aki felszólításukra nem hagyta abba a kiáltozást, hogy „nem kell ide a cipész!" (nyilvánvalóan *Ceausescura* célzott).

Tőkés László rejtélyes eltűnéséről még a közelében lakók sem tudnak semmi biztosat. Kürtösra (Curtici) érkezve, a kevermesi férfi látott még egy kiégett vagont a vonatról, onnan kezdve azonban semmit, mert kikapcsolták a világítást.